

KÖRNYEZETVÉDELMI TERMÉKDÍJ

- A termékdíj olyan gazdasági szabályozó eszköz, amelynek célja a hulladékok keletkezésének megelőzése, ösztönzés a hulladékok hasznosítására, és forrásteremtés a hulladékkezelési feladatok ellátásához.
- A termékdíj bevallással, a fizetéssel és az ellenőrzéssel kapcsolatos feladatokat 2013-tól a Nemzeti Adó- és Vámhivatal végzi.
- A termékdíjakkól közel 50 milliárd Ft bevétele volt az elmúlt években a magyar költségvetésnek.
- Az EU hulladékgazdálkodási politikája leginkább a hulladék keletkezésének megelőzését, legkevésbé az ártalmatlanítást preferálja.

Hulladékgazdálkodási adatok:

- Az ártalmatlanított (elégetett vagy lerakott) hulladék éves mennyisége 2013-ban Magyarországon 244 kg/fő, míg az újrafeldolgozott hulladéké 81 kg/fő volt. (EU 28 átlag: 147 ill. 131 kg/fő)
- Az újrafeldolgozásra került csomagoló anyagok aránya hazánkban 2012-ben 48,5 % míg az uniós átlag 64,5% volt.
- Magyarországon az e-hulladékok 32 %-át dolgozzák fel újra, míg Svédországban ez az arány 62,6 %, Máltán 9,9 % (2012, forrás: Eurostat)

A Kormány [T/6632. szám](#)on nyújtotta be A környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot. A módosítás célja a szabályozórendszer egyszerűsítése és átláthatóbbá tétele, az érintettek adminisztrációs terheinek csökkentése. A javaslat egyebek mellett változtatásokat tartalmaz az egyéni hulladékkezelők vonatkozásában, valamint kibővíti az általánydíj fizetésének lehetőségét.

A környezetvédelmi termékdíj (továbbiakban termékdíj) gazdasági szabályozó eszköz. Olyan adónem, amelynek megfizetésével az állam pénzügyi forrásokat kíván teremteni a környezetet terhelő termékek előállítására, forgalmazására és felhasználására során keletkezett károk megelőzéséhez, csökkentéséhez. A termékdíj eszköz arra, hogy az állam a gyártói felelősség és a „fizessen a szennyező” elv erőteljesebb érvényesítésével a hulladékok keletkezésének megelőzésére, a hasznosításra ösztönözzön.

Magyarországon a termékdíj rendszert a 1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról vezette be, amely 2011. december 31-ig volt hatályban. Története során többször módosították, a szabályrendszer egyes elemeit változtatták; ennek ellenére elmondható, hogy hozzájárult a korszerű hulladékgazdálkodás kialakulásához. A 2011-ben elfogadott új törvény (a környezetvédelmi termékdíjról szóló [2011. évi LXXXV. törvény](#)) a termékdíj-rendszert jelentősen átalakította.

A TERMÉKDÍJ-RENDSZER FŐ ELEMEI

Magyarországon jelenleg termékdíj-köteles termékek:

- az akkumulátor,
- a csomagolószerek,
- az egyéb kőolajtermékek,
- az elektromos és elektronikai berendezések,
- a gumibroncs,
- a reklámhordozó papír,
- az egyéb műanyag és vegyipari papír,
- az irodai papír.

A termékdíj-köteles termékeket vámtarifaszám alapján határozzák meg. A fizetési kötelezettség a termékdíj-köteles termék forgalomba hozatala vagy saját célú felhasználása esetén keletkezik és általában az első belföldi forgalomba hozót vagy az első saját célú felhasználót terheli.

A törvény szerint lehetőség van a **termékdíj fizetés** szerződésben (vagy egyéb kőolajtermékek esetén számlán) történő **átvállalására**. Ebben az esetben az eredeti kötelezett helyett az átvállaló fél fizeti meg a termékdíjat. A törvény meghatározza, hogy mely tevékenységet végző kör lehet átvállaló. A szerződéses átvállalás lehet például export célú átvállalás, bérnyújtás, kereskedelmi jellegű vagy csomagolási célú átvállalás stb.

A díjfizetés alapja a termékdíj-köteles termék tömege, a díjtétel nagyságát az az egyes terméktípusoknál a törvény mellékletei állapítják meg. Néhány példa: műanyag bevásárló táskák díja 1 900 Ft/kg, rádiótelefon 304 Ft/kg, reklám és irodai papír 85 Ft/kg illetve 19 Ft/kg. A termékdíjat a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak kell megfizetni.

Termékdíj nagysága a központi költségvetésben 2012-2016 (mrd Ft)						
		2012	2013	2014	2015	2016
termékdíj bevételek	tervezett	60	60	51,6	63,4	63,4
	tény	56,4	48,2	49,8*		
termékdíj visszaigénylés	tervezett	1,62	1,62	1,62	1,62	1,7
	tény	1,36	1,48	1,5*		

* T/5954-es számú törvényjavaslat

Forrás: Költségvetési és zárszámadási törvények

Az ún. **csekély mennyiségű kibocsátók** és egyes mezőgazdasági termelők jogosultak **termékdíj-átalány** fizetésére, melynek nagyságát a jogszabály termékáramonként rögzíti. Átalány fizetés csak a végfelhasználóknak történő értékesítés esetén lehetséges.

Egyéni hulladékkezelés akkor valósul meg, ha egyes termékdíj-köteles termékekből (akkumulátor, csomagolóanyag, elektromos és elektrotechnikai berendezés és gumiabroncs) keletkezett hulladékot a fizetésre kötelezett:

- magánszemélytől telephelyén vagy az értékesítés helyén az értékesítővel együtt összegyűjti;
- első felhasználó a telephelyén összegyűjti ;

- a vevőtől csomagolóanyag hulladékának hajléktalan-ellátó szervezettel vagy intézménnyel közösen az intézmény épületében összegyűjti, és mindhárom esetben hasznosítja vagy hasznosíttatja.

A törvény végrehajtási szabályait a [343/2011. \(XII. 29.\) Korm. rendelet](#) a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény végrehajtásáról tartalmazza.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS AZ EU-BAN

A termékdíj rendszer hátterét és keretét a hulladékkezelés elvei, szabályrendszere adja. A hulladékokról szóló [2006/12/EK irányelv](#) a hulladékok kezelésének közösségen belüli kereteit határozza meg. Alapfogalmakat (pl. hulladék, újrafelhasználás, ártalmatlanítás stb.) definiál, meghatározza a hulladékkezelés alapvető követelményeit, a hulladékkezelési terv elkészítésének követelményét. A legáltalánosabb, és több újdonságot is bevezető 2008-ban elfogadott hulladék **irányelv a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (2008/98/EK)** rögzíti, hogy törekedni kell a hulladékhierarchia alkalmazására, és arra, hogy „a szennyező fizet” elvvel összhangban az adott hulladék ártalmatlanításának költségeit a hulladék birtokosának vagy a hulladékot előidéző termék előállítójának kell viselnie. E költségek egyik forrása a termékdíj is.

Az irányelv 4. cikkelye fogalmazza meg a **hulladékhierarchia** általános rendszerét, azaz azt, hogy mely hulladékkal kapcsolatos tevékenység élvez elsőbbséget a hulladékkezelés vonatkozásában. Legnagyobb prioritása a hulladékkezelés megelőzésének van, míg a legkevésbé preferált az ártalmatlanítás, azaz a hulladék lerakása és égetése.

Az általános szabályozáson kívül egyedi közösségi jogszabályok vonatkoznak az egyes hulladékfajták kezelésére, illetve a hulladékokkal kapcsolatos tevékenységekre. Ezekre nyújtanak példákat a hulladékok határon túli szállítására ([1013/2006/EK rendelet](#)), a csomagolásra és csomagolási hulladékokra

(1994/62/EK irányelv), a hulladéklerakásra (1999/31/EK irányelv), a kiselejtezett gépjárművek kezelése (2000/53/EK irányelv) vagy az elektromos és elektronikai készülékek hulladékaira (2012/19/EK irányelv) vonatkozó jogszabályok. A hulladékgazdálkodás tekintetében a hangsúlyt a termék tervezése és gyártása folyamatában alkalmazott megelőzésre helyeződik.

A **közös uniós hulladékgazdálkodás** elméleti alapjai, elvei és gyakorlati célkitűzései számos **szakpolitikai dokumentumban** is megjelennek, így a [7. Környezetvédelmi Cselekvési Programban](#) (7. Environment Action) és az [Európa 2020](#) program részét képező, [Az erőforrás-hatékony Európa megteremtésének ütemterve](#) című programban ([Resource Efficiency Roadmap](#)).

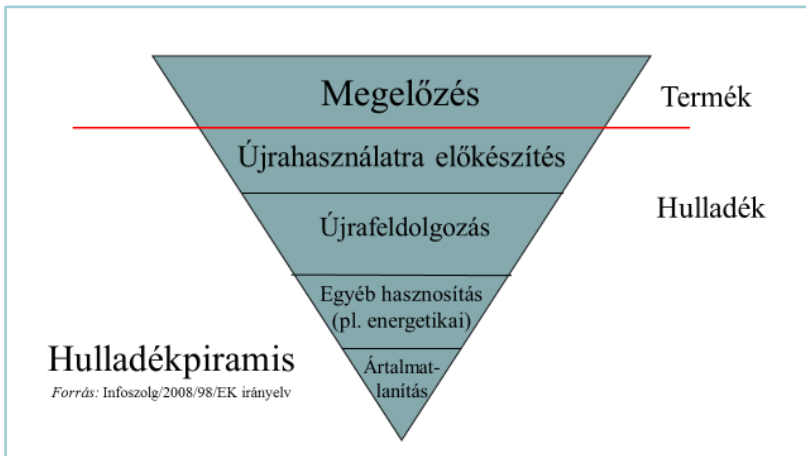
A [2008/98/EK irányelv](#) átültetése a magyar jogrendbe és a hulladékgazdálkodás új alapokra helyezése Magyarországon a [2012. évi CLXXXV. törvény](#) a hulladékról elfogadásával valósult meg.

NEMZETI HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI IGAZGATÓSÁG

Az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség (OKTF) alá tartozó Igazgatóság (NHI) **a termékdíj-köteles termékekkel kapcsolatos hazai hulladékgazdálkodást szervező és irányító szervezet**, a 2015. január 1-ével megszűntetett Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Zrt. (OHÜ) feladatait vette át. ([322/2014 \(XII.13.\) Korm. rendelet](#)). Működését a költségvetés finanszírozza, 2015-ben 12 750 000 forinttal.

OKTF - NHI 2016-os költségvetési kiadásai (ezer Ft)	
Gyűjtés, előkezelés és hasznosítás kiadásai	
Csomagolás	8 628 710
Elektromos és elektronikus	2 344 539
Gumiabroncs	439 420
Akkumulátor	272 098
Társadalmi tudatformálás	892 500
Rendszerműködtetés	105 000
Tartalék	67 733
Összesen	12 750 000

Forrás: Országos Gyűjtési és Hasznosítási Terv, 2016

Az NHI fő feladatai:

- megvalósítja a hosszútávon kiszámítható, folyamatos és hatékony hazai hulladékgazdálkodást, biztosítja az átláthatóságot, a részvétel azonos feltételrendszerét, érvényesíti az ellenőrzési és a - szükség szerinti - számonkérési kötelezettséget;
- összesíti a magyarországi hulladékgazdálkodási piac főbb adatait és mutatóit;
- a [Hulladékgazdálkodási Navigáció Országos Rendszere](#) kiépítésével és segítségével folyamatosan gyűjti és értékeli a vele szerződéses kapcsolatban álló gazdasági társaságok hulladékgazdálkodási tevékenységére vonatkozó adatait;
- folyamatos tájékoztatást nyújt mind a lakosság, mind az ágazat vállalkozásai körében, annak érdekében, hogy a hulladékgazdálkodás terén kedvező szemléletváltozás történjen;
- felhívja a figyelmet a hulladékok keletkezésének megelőzésére, ösztönöz arra, hogy a termékdíj-köteles termékekből keletkezett hulladékok gyűjtési és hasznosítási ára emelkedjen.

FOGALMAK

Hasznosítás: a termékdíj-köteles termékből képződő hulladéknak a hulladéktörvény (2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról) szerint történő hasznosítása.

Csekély mennyiségű kibocsátó: olyan fizetésre kötelezett, aki adott évben a törvény által meghatározott termék mennyiségeket meg nem haladó tömegű terméket hoz forgalomba, használ fel saját céljára, vagy készletez (pl. 5 kg rádiótelefont vagy 200 kg irodai papírt).

Termékdíj raktár: a NAV engedélyével üzemeltetett belföldi ingatlan, ahol a környezetvédelmi termékdíj köteles termék előállítható, feldolgozható, újbóli felhasználásra előkészíthető, kezelhető és tárolható. Az ipari és

kereskedelmi termékdíj raktárakban a termékek termékdíj nélküli áron tárolhatók, a raktáron belül értékesíthetők. Ipari raktár esetén a korábban termékdíjjal növelt értéken beszerzett áru után a termékdíj visszaigényelhető.

Termékdíj Bizottság: szakmai javaslattevő testület, amely a termékdíj-kötelezettség, a termékdíj-köteles termékek hulladékgazdálkodási stratégiája szakmai megalapozásában és a kapcsolódó társadalmi érdekegyeztetésben segíti a környezetvédelemért felelős miniszter munkáját.

Országos Gyűjtési és Hasznosítási Terv: a termékdíj-köteles termékekből képződött hulladékokra vonatkozóan az adott évre meghatározott elérendő gyűjtési és hasznosítási mennyiségeket, a teljesítést szolgáló feltételeket és várható költségeket tartalmazó terv.

Források:

- Bartos – Borsány-Bognár – Fekete – Halpert: Környezetvédelmi termékdíj 2012, elmélettől a gyakorlatig, Infoszféra Kft. Bp. 2012.
- Pánovics Attila – Ercsey Zsombor: Az új termékdíjas szabályozás – [Jura 2011/2](#), 46-54.o.
- Az Európai Bizottság [Környezetvédelem Főigazgatósága](#) hulladékgazdálkodással kapcsolatos [honlapja](#)
- Az EU statisztikai adatbázisa a hulladékgazdálkodásról – [Environmental Data Centre on Waste](#)
- [2008/98/EK irányelv](#) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről
- [2011. évi LXXXV. törvény](#) a környezetvédelmi termékdíjról
- [2012. évi CLXXXV. törvény](#) a hulladékról
- [343/2011. \(XII. 29.\) Korm. rendelet](#) a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény végrehajtásáról
- [szelektivinfo.hu](#) – az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség, Nemzeti Hulladékgazdálkodási Igazgatóság honlapja
- 2016. évre vonatkozó Országos Gyűjtési és Hasznosítási terv ([OGYHT'16](#))

Készítette: Kardos Krisztina
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA
KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI IGAZGATÓSÁG

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486

Az információs jegyzet az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A dokumentum az összeállítás elkészültének időpontjában fennálló aktuális helyzetet mutatja be.
Az információs jegyzet szerzői jogvédelem alatt áll.